

Nr 10.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition med förslag till lag angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19) om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.

Genom en den 26 januari 1951 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 37, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t under återopande av propositionen bilagda, i statsrådet och lagrådet förda protokoll föreslagit riksdagen att antaga följande vid propositionen fogade förslag till

L a g

**angående fortsatt giltighet av lagen den 16 februari 1934 (nr 19)
om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i
förhållande till utlandet m. m.**

Härigenom förordnas, att lagen den 16 februari 1934 om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m.¹, vilken enligt lag den 4 mars 1949 (nr 60) gäller till och med den 30 juni 1951, skall äga fortsatt giltighet till och med den 30 juni 1953.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför icke lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Sedan 1934 års riksdag (skr. nr 15) bifallit av Kungl. Maj:t i propositionen den 12 januari 1934 (nr 56) framlagt förslag till lag om fullgörande i vissa fall av betalningsskyldighet i förhållande till utlandet m. m., att gälla tills vidare till och med den 30 juni 1935, utfärdade Kungl. Maj:t den 16 februari 1934 lag i ämnet (nr 19), i det följande benämnd clearinglagen. Lagens giltighet har därefter vid olika tillfällen förlängts, senast genom lag den 4 mars 1949 (nr 60) för tiden till och med den 30 juni 1951.

¹ Senaste lydelse av 1 §, se SFS 1945: 859, av 2 §, se SFS 1945: 66, samt av 3 §, se SFS 1987: 199.

I clearinglagen ha vidtagits vissa ändringar, beträffande 1 § genom lagar den 15 juni 1935 (nr 326), den 19 april 1940 (nr 234) och den 14 december 1945 (nr 859), beträffande 2 § genom lag den 23 mars 1945 (nr 66) samt i fråga om 3 § genom nyssnämnda lag den 15 juni 1935 och lag den 7 maj 1937 (nr 199).

Handläggningen av ärenden rörande tillämpning av clearinglagen och de med stöd av densamma utfärdade kungörelserna har intill utgången av augusti 1950 ankommit å clearingnämnden, för vilken instruktion av Kungl. Maj:t utfärdats den 28 augusti 1934, nr 465. Sedan clearingnämndens reguljära befattning med den svensk-tyska clearingen i huvudsak upphört och ett friare betalningsutbyte minskat nämndens uppgifter i övrigt, upptogs frågan om nämndens fortsatta bestånd till prövning inom handelsdepartementet. Genom beslut den 28 april 1950 föreskrev Kungl. Maj:t, att nämndens verksamhet skulle upphöra med utgången av augusti 1950. I anslutning därtill uppdrog Kungl. Maj:t den 10 augusti 1950 åt särskilda likvidatorer att fullfölja avvecklingen av nämndens verksamhet.

Då, såsom förut nämnts, clearinglagen upphör att gälla med utgången av juni 1951, har till behandling inom handelsdepartementet upptagits frågan om utsträckning av lagens giltighetstid förslagsvis för en tid av två år. I ärendet ha flykttkapitalbyrån, likvidationsnämnden, valutakontoret, kommerskollegium, fullmäktige i riksbanken och clearingnämndens likvidatorer avgivit yttrande och därvid tillstyrkt en dylik förlängning. Någon ändring av lagens innehåll ifrågasattes icke.

Föredragande departementschefen, statsrådet Ericsson, har vid lagrådsremissen anfört följande.

Enär behov av sådant bemyndigande, varom i clearinglagen stadgas, alltså jämt föreligger, vill jag förorda, att lagens giltighetstid förlänges med två år eller till och med den 30 juni 1953.

I skrivelse den 25 april 1950 med förslag till åtgärder i samband med clearingnämndens avveckling har nämnden yttrat sig om dispositionen av det överskott, som uppkommit på dess verksamhet och som härrör från avgifter, vilka nämnden upptagit av svenska exportörer m. fl. för att bestrida kostnader för clearingförfarandet. Under hänvisning till att en återbetalning av medlen till dem, som inbetalt desamma, skulle stöta på oöverstigliga praktiska svårigheter föreslår nämnden, att medlen överföras till handels- och sjöfartsfonden, att användas till utrikeshandelsfrämjande åtgärder. Sedermera ha clearingnämndens likvidatorer i promemoria den 20 december 1950 meddelat, att överskottsmedlen per den 31 augusti 1950, efter avdrag för vissa skulder, uppginge till omkring 4 550 000 kronor samt att den slutliga behållningen, sedan vissa utgifter i samband med likvidationen bestritts, med säkerhet kunde förutses komma att betydligt överstiga 4 000 000 kronor. Likvidatorerna ansluta sig till nämndens förslag om dispositionen av överskottet. De förklara vidare, att de icke ha något att erinra mot att medlen i begränsad omfattning användas till handelsfrämjande åtgärder, även om dessa

ej beröra utrikeshandeln; det påpekas att en del av avgifterna hänför sig till betalningar, som ej haft med utrikeshandeln att göra. I anslutning till vad likvidatorerna anfört förordar jag, att överskottsmedlen, som på sätt föreslagits böra överföras till handels- och sjöfartsfonden, användas till handelsfrämjande åtgärder. Det är min avsikt att, om något hinder däremot icke anses möta, framdeles föreslå Kungl. Maj:t att besluta i enlighet därmed.

Lagrådet har lämnat det framlagda lagförslaget utan erinran.

Utskottet. Utskottet har icke funnit anledning till erinran mot den föreslagna förlängningen av clearinglagen.

I anledning av vad departementschefen anfört om dispositionen av det å clearingnämndens verksamhet uppkomna överskottet vill utskottet erinra om att inom riksdagen i annat sammanhang väckts förslag om att med bidrag av överskottsmedlen bereda clearingnämndens förutvarande personal förbättrade pensionsförmåner. Även om detta förslag skulle helt eller till någon del bifallas, är det uppenbart att ett betydande belopp kommer att återstå, sedan avvecklingen av nämndens verksamhet slutförts. Med hänsyn härtill och då den av departementschefen framförda tanken i fråga om dispositionen av överskottsmedlen synes innebära en godtagbar och lämplig lösning av frågan om sagda medels användning, har utskottet intet att erinra mot att vad som efter avvecklingen må återstå odisponerat överföres till handels- och sjöfartsfonden för användning till handelsfrämjande åtgärder.

Under åberopande av vad sålunda anförts får utskottet hemställa,
att förevarande proposition, nr 37, måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 22 februari 1951.

På första lagutskottets vägnar:

OLOV RYLANDER.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit

från första kammaren: herrar Ahlkvist*, Cassel, fru Sjöström-Bengtsson, herrar Ivar Nilzon, Lindgren, Fritiof Karlsson och John Wiktor Jons-son;

från andra kammaren: herrar Rylander, Hedlund i Östersund, Johnsson i Stockholm, Landgren, fröken Öberg, herrar Svensson i Stenkyrka*, Östlund och Jacobsson i Sala.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.